

ครอบครัว กับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

3

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๒๖๕-

๖ 16546204

๐ 1251844

j 22465000

ครอบครัวกับการส่งเสริมสุขภาพ

ผู้สูงอายุ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๒๖๕ ๒๖๕

คำนำ	
บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	1
บทนำ	1
ความหมายของครอบครัว	1
หน้าที่ของครอบครัว	3
รูปแบบของครอบครัว	8
การเปลี่ยนแปลงรูปแบบครอบครัวในสังคมไทย	11
วัฏจักรครอบครัว	14
การปฏิบัติหน้าที่ครอบครัว	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัว	16
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัว	25
สรุป	30
เอกสารอ้างอิง	30
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสูงอายุ	33
บทนำ	33
ความหมายของผู้สูงอายุ	33
การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	34
ความต้องการของผู้สูงอายุ	38
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสูงอายุ	42
สรุป	46
เอกสารอ้างอิง	47
บทที่ 3 สถานการณ์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและลักษณะของผู้สูงอายุไทย	49
บทนำ	49
แนวโน้มและลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประชากรสูงอายุไทย	49
สถานการณ์ด้านการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	51

แนวโน้ม คชนี้การสูงอายุ อัตราส่วนพึ่งพิงวัยสูงอายุ และอัตราส่วน เกือหนุน	52
สถานการณั้ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุไทย	52
นโยบายการส่งเสริมสุขภาพและการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของ ผู้สูงอายุไทย	58
สรุป	69
เอกสารอ้างอิง	70
บทที่ 4 ครอบครัวยกกับการส่งเสริมความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ	72
บทนำ	72
ความหมายของความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	72
แหล่งที่มาของความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	73
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	74
วิธีการประเมินความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	76
งานวิจัยที่ส่งเสริมความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ	79
ครอบครัวยกกับการส่งเสริมความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ	81
สรุป	83
เอกสารอ้างอิง	84
บทที่ 5 ครอบครัวยกกับการส่งเสริมความสุขในผู้สูงอายุ	85
บทนำ	85
ความหมายของความสุข	85
แนวคิดและองค์ประกอบของความสุข	87
การประเมินความสุขในผู้สูงอายุ	89
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในผู้สูงอายุ	91
ครอบครัวยกกับการส่งเสริมความสุขของผู้สูงอายุ	94
สรุป	96
เอกสารอ้างอิง	97

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6 ครอบคลุมเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	99
บทนำ	99
ความหมายคุณภาพชีวิต	99
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต	100
การประเมินคุณภาพชีวิต	103
การพัฒนาแบบสอบถามคุณภาพชีวิต SF-36 ฉบับภาษาไทย	108
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	113
ครอบคลุมเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	116
สรุป	118
เอกสารอ้างอิง	118
บทที่ 7 ครอบคลุมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในผู้สูงอายุ	121
บทนำ	121
ความหมายแรงสนับสนุนทางสังคม	121
ประเภทหรือองค์ประกอบของแรงสนับสนุนทางสังคม	122
แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคม	123
การประเมินแรงสนับสนุนทางสังคม	125
ผลของแรงสนับสนุนทางสังคมต่อสุขภาพของบุคคล	128
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมแรงสนับสนุนทางสังคมใน	129
ผู้สูงอายุในบริบทของประเทศไทย	
บทบาทของครอบครัวกับการส่งเสริมแรงสนับสนุนทางสังคมใน	133
ผู้สูงอายุ	
สรุป	134
เอกสารอ้างอิง	135
บทที่ 8 ครอบคลุมกับการส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ	137
บทนำ	137

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ความหมายของสุขภาพจิต	137
ลักษณะสุขภาพจิต	138
ลักษณะทางสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ	140
ปัญหาสุขภาพจิตในผู้สูงอายุ	141
ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต	143
การประเมินสุขภาพจิต	149
บทบาทของครอบครัวในการดูแล ส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ	152
สรุป	154
เอกสารอ้างอิง	155
บทที่ 9 ครอบครัวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม	157
บทนำ	157
ความหมายและความสำคัญของภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ	157
สถานการณ์ผู้สูงอายุภาวะสมองเสื่อม	159
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ	162
ครอบครัวกับการดูแลผู้สูงอายุภาวะสมองเสื่อม	165
การส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุภาวะสมองเสื่อมในครอบครัว	169
สรุป	170
เอกสารอ้างอิง	171
บทที่ 10 ครอบครัวกับการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ	175
บทนำ	175
ความหมาย ความสำคัญ และสถานการณ์การหกล้มในผู้สูงอายุ	175
นโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุของประเทศไทย	178
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการหกล้มในผู้สูงอายุ	183

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทบาทของครอบครัวกับการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ ที่ผ่านมา	191
บทบาทของครอบครัวในการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ	193
สรุป	197
เอกสารอ้างอิง	197
บทที่ 11 บทบาทครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง	203
บทนำ	203
ความหมาย และสถานการณ์ของผู้สูงอายุ ติดบ้าน ติดเตียง	203
ปัญหาด้านสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติด เตียง	205
บทบาทของครอบครัวในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติด เตียง	206
สรุป	208
เอกสารอ้างอิง	209
บทที่ 12 การเตรียมตัวของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว	211
บทนำ	211
บทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุในภาวะปกติ	211
บทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว	212
รูปแบบของการดูแลระยะยาว	213
การเตรียมตัวของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว	216
บทบาทของครอบครัวในการเตรียมตัวในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว	218
สรุป	220
เอกสารอ้างอิง	220
ดัชนี	221
ประวัติผู้เขียน	224